

הוי. איזו

תלייה נחמדה!

אם להאמין לעיתונאי הבריטי פול פוט, נערכים בב-ריטניה נשפית-תלייה ואורגיות של הוצאות-להורג. פול פוט הוא בעצם צבר. הוא נולד בחיפה ב-1937, כאשר אביו, יו פוט — שהפך לאחר מכן להורג קאראי-דון, ושניסה את החללת מועצת-הביטחון 242 — היה קצין-מחוז בשכם של ימי המנדט.

מייכתבו שד תליין. פוטהבן תרם תרומה חשובה לכך שמארגארט תאצ'ר, ראשיה-ממשלה החדשה של בריטניה, נכשלה בנסיונה להעביר בפרלמנט הצעת-חוק לחידוש עונש-המוות בארצה. גם במיפגתה השמי-רגיני נמצאו רבים שלא תמכו בה בעניין זה, וחופשי-ההצבעה איפשר להם להצביע עם הלייבור והליברלים. הוויכוח הציבורי בבריטניה על עונש-המוות נמשך כבר שנים רבות. בראש המתנגדים לחידוש התליות

ראשי-ממשלה תאצ'ר
חמות ארבע דקות

עומדת הכנסיה האנגליקאית, הידועה בפעילותה בכל המאבקים לזכויות הפרט, נקימה סוציאליט ולשיפור היחסים הבינעניים — בניגוד משוער לרבני ישראל.

לכמרים האנגליקאים חברו גם פוליטיקאים, אינטלק-טואלים, סופרים ואמנים, וכולם לחמו בלובי השמרני, המאוהב ממש בחבל-התלייה. מתנגד מעניין לעונש-המוות הוא דווקא התליין הראשי לשעבר של השילטון הבריטי במלאיה. בסוף שנות ה-40, התליין, ששם כמו ידיו קץ לחייהם של מאות פושעים פוליטיים ופוליטיים במלאיה, הריץ מיכתב פיקנטי לשבועון-היוקרה הבריטי אדוורד, שבו מחה חתימתו על הנסיונות להחזיר את עונש-המוות ה"בלתי-מוסרי".

תאצ'ר וחסידיה רצו להנהיג מחדש את עונש-המוות בעיקר כדי לטפל ב"מהבלים" איריים, חברי "הצבא האירי הרפובליקני". הנימוקים דומים להפליא לטיעונו של מנחם בגין. אבל את התרומה העיקרית לסיכול כוונת אלה הרים פוט. הסאטירה החריפה שלו, ספק-דיווח ספק פארודיה, נגד "לובי הבל-התלייה", עמדה במוקד תשומת-הלב הציבורית שבוע שקדם להצבעה בפרלמנט. ובמרכזה עמדה דמותו של ג'ון ספנקלינק. **מוות מהיר מדי.** ג'ון ספנקלינק, רוצח שהורשע בדיון, הוצא להורג לפני חודשים אחדים בבית-הסוהר בפלורידה. על אורך הזמן שבו טיגנו את ספנקלינק

בכיסא החשמלי יש חילוקי-דעות. כמה פרשנים מדברים על שבע דקות, ואילו המקילים טוענים שמדובר בארבע דקות בלבד.

פול פוט סיפר לקוראיו על ארוחת-הבוקר המפוארת, שערכה האגודה הבריטית להחזרת חבל התלייה במלון מייפאר בלונדון, לרגל ההוצאה להורג בפלורידה.

500 קרואים חגגו את ההוצאה-להורג הראשונה בארצות-הברית מזה חודשים רבים. התהליך כולו הועבר ברדיו בשידור ישיר, ובאולם שררה ציפייה דרוכה, חגיגית כימעט, כשהקריין האמריקאי תיאר כיצד ג'ון ספנקלינק נקשר לכיסא החשמלי. הציפייה הפכה התלה-בות של ממש, כשזרם חשמלי של 250 וולט חרך את עור רגלו הימנית של ספנקלינק. הקריין סיפר על ריה, קלוש אומנם, של בשר כרוך, ועורר בכך את כל החושים. הקהל כולו קפץ על רגליו והריע, כשזרם אדיר שני עבר בגופו של הנידון, וניעזע אותו מכף רגל ועד ראש.

למרבה הצער הודיע אז הקריין שספנקלינק כבר מת. ההתלהבות שככה מיד, והחדר הוצף מילמול וזעם ונרגז. מה רבה היתה ההתרגשות כשהתברר שהקריין טעה. ספנקלינק היה עדיין בחיים, ולקהל נועדו עוד שתי דקות רוויית-אכסטזה, שבהן פירפר הנידון על הכיסא החשמלי, עד שנפח את נישמתו.

אחרי השמפניה, כותב פוט, הושמעו נאומים רבים בזכות עונש-המוות. צירים שרניים, שופטים וניצב-מיטרה דיברו בזכות טיפול נמרץ בפושעים למיניהם, באמצעות חבל-התלייה.

נציג האגודה סיכם את מצבי-הרוח הכללי באמרו שרק פחד ואימה ממלכתיים יפסיקו את הטרור ואת הפשע. הוא הציע להנהיג גם בבריטניה את השימוש בכיסא החשמלי, תחת חבל-התלייה. בהברקה נדירה של הזמור טען הנואם שאין להטיל ספק ביעילותו של הכיסא החשמלי. אחרי שסיים את קאריירת הפשע של ספנקלינק.

אין ספק שאגודה כזו היתה מצליחה גם בישראל. אך מדוע להסתפק רק בשידור-רדיו? עם ישראל משוגע לטלוויזיה, ולכן לא ייפלא אם יישמע בעוד כמה שנים קולו המוכר של אלכס גילעדי: "צוות שידורי-החוף התמקם בתא ההוצאות-להורג בבית-הכלא של מונטגומרי רי, אלבאמה. ובעוד דקות אחדות..."

..גליל" לקאסטרו

הצופים הישראליים נדהמו. על המירקע של מכשיר-הטלוויזיה נראה פידל קאסטרו המזוקן, כשהוא מנופף באוויר רובה גליל שקיבל זה עתה כשי מאת מנהיגי הסנדיניסטים המנצחים בניקאראגואה. ההמון הקובאי צעק קריאות-גנאי לישראל, בשינאה גלויה.

מה גרם לכך שקאסטרו, ששמר על ידידות לישראל במשך השנים הראשונות אחרי מהפכתו, ושאיף שלח ציוני נלהב כשגריר קובה לישראל, מפגין עכשיו את שינאתו לישראל ברבים?

נשק וכדור-גל. בישראל אין מתעניינים באמריקה הלאטינית. הישראלי הממוצע חושב על בראזיל או על ארגנטינה במושגים של כדורגל, מוסיקה, ואולי גם הפיכות ומהפכות. אבל באמריקה הלאטינית דווקא מת-עניינים מאד בישראל. בשקט ובביטחה הופכת ישראל אותה המדינות השונאות ביותר ביבשת הענקית, ומתחרה בכך רק בארצות-הברית של אמריקה.

לסותר-הנשק יש תפקיד רב בטיפוח האיבה שרוי-חשות לישראל שכבות רחבות בציבור הלאטינו-אמריקאי. בעיקר בקרב הסטודנטים והאינטליגנציה. באישור ממי שלת ישראל, הם מספקים נשק רב ומגוון לדיקטטורים ימניים. נשק זה מופעל בראש ובראשונה כדי לקיים את הסטאטוס-קו בארצות אמריקה הלאטינית, ובכך להנציח את הפער העצום בין שיכבה דקה של מיליוני גרים ושכירים מקרב המעמד הבינוני ובין רוב האוכי-לוסיה, הסובלת מתת-תזונה ומתמותת-תינוקות גדולה.

הדיקטטורים דואגים לשוק לסחורות-יבוא אמריקאית, ובעיקר לכוה-עבודה זול עבור החברות הבינלאומיות הגדולות. דו"ח הקונגרס האמריקאי משנת 1975 אישר שלחברות אלו, ולסי-איי-אי, יש קרנות שנועדו לשחד עסקנים וגנרלים, ולרסן כל אופוזיציה לסדר הקיים.

את האווירה השוררת באמריקה הלאטינית כלפי אר-צות-הברית היטיב לתאר הסופר והאינטלקטואל האורוגי-ואי אדוארדו גלאנו, בכיסרו המפורסם ביותר ורדיה הפתוחים של אמריקה הלטינית, שהופיע במכסיקו בי-1971. "אין פיתרון לאמריקה הלאטינית מלבד האלי-מות", כתב גלאנו. "120 מיליון ילדים מפרפרים במרכז התסיסה החברתית והלאומית. תוך חמישים שנה גדלה האוכלוסיה באמריקה הלאטינית פי שלושה. כל חצי דקה מת ילד מרעב או ממחלה. אבל בשנת 2000 יהיו 650 מיליון לאטינו-אמריקאים מחציתם פחות מבני 15- ממש פצצת-זמן".

"בתוך 280 מיליון לאטינו-אמריקנים יש כיום 50 מיליון מובטלים או תת-מועסקים, וקרוב ל-100 מיליון אנאלפבתים. אמריקה הלאטינית, יחסית לגודל אוכלו-סייתה, מייצרת כיום פחות מיוון מאשר לפני מלחמת-העולם השנייה. השיטה החברתית, שהיא הגיונית מנקר-דתי-אותה, של ארצות-הברית ומרתה-המקומיים, מח-ריפה את המתח ואת חוסר-האיוון החברתי. אפילו התינוש התלוי בהון זר, והמתקיים בד בבד עם אחוזות-ענק ועם המיבנה החברתי הבלתי-שיוויוני, תורם להתי-פשטות האבטלה.

"העוני מתפשט, העושר מתרכז, והאנשים מתרבים. יתור ויתור אנשים נשארים בצידי הדרך ללא עבודה. המערכת מקיאה בני-אדם. המיטלות מארצות-הברית

חיירי סומוסה לפני התכונה
כל חצי דקה מת ילד מרעב ומחלה

מעקרות נשים בהמוניהן וזורעות גלולות, טבעות ואמ-צעי-מניעה, אך ללא הועיל. בעקשנות משיכים הילדים הלאטינו-אמריקנים להיוולד."

ילדים כנחילי-נמלים. סיגנונו של גלאנו רגשני

במיקצת לטעם הישראלי, הרגיל לאיפוק היחסי של הסיגנון האנגלו-רססי. עם זאת קשה להתעלם מסיפרו עמוס העובדות ומתיאוריו הסוריאליסטיים. "לקרן וקן פלו ולקרן פורד יש סוטי-לילה קבועים", אומר גלאנו, "ובהם מיליוני ילדים מגיחים כנחילי-נמלים מרחבי העו-לם השלישי. יורשיו של מאלתוס רוצים להרוג את הקבצנים ואת לוחמי-הגרילה-לעתיד, בעודם ברחם אמן".

הדבר מזכיר את סלבאדור איינדה, שפנה לפוליטיקה אחרי שעבד שנים רבות כרופא-ילדים. אלפי הילדים הצ'יליים, שהובאו לבתי-החולים במצב של גסיסה כתור-צאה מתת-תזונה, היו עבור איינדה כ"פרשת דרייפוס" עבור הרצל, מוטיבציה טראומתית לשינוי בדרך-חייו. כשבחר איינדה לכהונת נשיא צ'ילה, בתחילת שנות ה-70, היו בארצו 600 אלף מפגרים בשכלם, כתוצאה ממחסור חמור בפרוטאנים בשלבים הקריטיים, בינקותם ובגיל הרך. פעולתו הראשונה היתה לחלק חלב בחינם לכל ילדי צ'ילה עד גיל 15. וגם לנשים בהריון. בשנתים הראשונות לכהונתו ירדה תמותת התינוקות ב-69%.

בספטמבר 1973 נרצח איינדה, והשילטון עבר לכת-הקצינים של פינושט. ואומנם, תוך שנה בא הכל על מקומו בשלום. הקצינים הפסיקו את חלוקת החלב ואת שאר הרפורמות החברתיות של איינדה, ובאו עד מהרה על סיפוקם: תמותת התינוקות עלתה בשבעים אחוז.

יצוא של דם. ממשלת ישראל וסותר-הנשק סייעו לאנאסטסיו סומוסה להחזיק בשילטון-הרדמים שלו בניקא-ראגואה. סומוסה שלט בארצו ביד ברזל, בתמיכה עיקבית של ארצות-הברית כמעט עד לרגע האחרון, וחלש אי-שית על רוב משאבי ארצו.

בין השאר עסק הדיקטטור המודח גם ביצוא-דם לארצות-הברית. לפי לה מונד הצרפתי והגרדיאן הברי-טי, עסקה חברת-בת של סומוסה ברכישת דם מאלפי מובטלים רעבים-למחצה, ומכרה אותו ברווח עצום לבתי-חולים בפלורידה ובקליפורניה. מידע זה מתפרסם עתה לראשונה בישראל.

קשה עתה יהיה לתקן את הנזק העצום שמדיניות אספקת-הנשק גרמה וגולמת לישראל. בישראל סבורים משום-גם שבעיית הטרור בעולם היא עניין טכני-צבאי, שאפשר להתגבר עליה במצבעים נוסח אנטבה או בוועי-דות בינלאומיות נגד הטרור. שריכוז בירושלים את כל נביאי-הזעם של הימין הבינלאומי שהפכו כבר מזמן בדיחה בארצות-היהם.

אומר על כך אדוארדו גלאנו: "במידה מסוימת צודק הימין, כאשר הוא מזהה את עצמו עם השקט ועם הסדר. השקט הוא הביטחון לכך שעוול ימשיך להיות עוול ושהרעבים ימשיכו להיות רעבים."